ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ 1957-2012 55.yıl

EDEBİYAT FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ

1. ULUSAL COĞRAFYA SEMPOZYUMU

BİLDİRİLER KİTABI

28 - 30 MAYIS 2012

CamScanner ile tarandı

ISBN

© 2012 Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Bu kitabın bütün hakları Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümüne aittir. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü'nden yazılı izin alınmaksızın mekanik, elektronik, manyetik kayıt veya başka şekillerde kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtım yapılamaz.

I.Basım
Erzurum –Mega Ofset
Mayıs, 2012

Editörler

Cemal Sevindi
Salih BİRİNCİ
Kübra ERHAN
Mehmet Zaman
Çağlar ÇAKIR
Alper AYKAÇ

CamScanner ile tarandı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
Koyun Adası'nda (Güney Marmara Takımadaları, Marmara Denizi) Bir Prehistorik Yerleşme Kalıntısı: İlk Bulgular Yrd.Doç.Dr. T.Ahmet ERTEK- Elçin KILIÇ-Doç.Dr.Ahmet Evren ERGİNAL	1-4
Karaburun (İstanbul) Kıyılarında Kokunit Oluşumu: Oluşum Ortamı ve AMS Radyokarbon Tarihlendirmesi Doç.Dr.Ahmet Evren ERGİNAL	5-14
Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Ortaöğretim Coğrafya Eğitiminde Aktif Öğrenmenin Yeri Yrd. Doç. Dr. Fikret TUNA	15-24
İdari Coğrafya Özellikleri Bakımından Artvin Doç.Dr.Zeki KODAY	25-34
Kuzeydoğu Türkiye'de (Doğu Karadeniz ve Çoruh Havzaları) Sıcaklık, Yağış ve Akım Serilerinin Rejim ve Trend Analizi Dr. Faize SARIŞ	35-47
Likenlerin Kaya Ayrışmasındaki Etkilerinin Spektroskopik Analizi: Örnek Bir Çalışma Doç.Dr.Ahmet Evren ERGİNAL	49-51
Yıldız Koyu'nda (Gökçeada) Alveolar Ayrışma Özlem Yurtseven-Muhammed Zeynel ÖZTÜRK-Doç.Dr.Ahmet Evren ERGİNAL	53-59
Bayburt İlinde İç Göçün Yaş Grupları Bakımından Analizi (1990-2010) Arş. Gör. Salih BİRİNCİ- Doç. Dr. Mehmet ZAMAN-Yrd. Doç. Dr. Halil HADİMLİ	61-72
Erzurum İlinde Tarım ve Hayvancılık Prof.Dr.Dr.Saliha KODAY-Yrd. Doç.Dr.Günay KAYA	73-87
Ankara'nın Biyoklimatik Özellikleri ve Şehirleşmenin Biyoklimatik Koşular Üzerine Etkisi Arş.Gör.Onur ÇALIŞKAN- Yrd.Doç.Dr.Necla TÜRKOĞLU- Arş.Gör.Erkan YILMAZ	89-100
Cumhuriyetin Kuruluş Dönemi Ekonomi Politikaları ve Zonguldak-Irmak Demiryolu Hattı Doç. Dr. Ünal ÖZDEMİR	101-110
Kaldırım ve Kayacık Tuzlalarının Şereflikoçhisar Ekonomisine Etkisi Arş. Gör. Fatih ALTUĞ	111-122
Yeni İlçe Yapılanmalarında Sorunlar: Başçiftlik(Tokat) Örneği Doç. Dr. Eren YÜRÜDÜR	123-132
Az Bilinen Bir Yerleşme Tipi " Palangalar" ve Erzincan Ovasında Palanga Yerleşmesi Örnekleri Yrd. Doç. Dr. Selçuk HAYLİ	133-147
Sungu'da (Muş) Sel ve Taşkına Duyarlı Alanların Belirlenmesi Yrd Doç.Dr.İskender DÖLEK- Fırat KURT	149-159
Afyonkarahisar ilinin Jeotermal Kaynak Potansiyeli ve Bunun Tarım Sektöründeki Uygulamaları Prof. Dr. Hakkı YAZICI- Yrd. Doç. Dr. Nusret KOCA	161-171
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Aktif Nüfusun Nitelikleri Keziban MEREY- Arş.Gör.Kerime KARABACAK	173-183
Türkiye'deki Lisansüstü Coğrafya Tezlerin Konu Alanları İle Konu Edindikleri Coğrafi Bölge ve Üniversitelere Göre Sınıflandırılması Yrd.Doç.Dr.Yılmaz GEÇİT	185-193
Sami Öngör'den Günümüze Siyasi Coğrafya Üzerine Bir Değerlendirme Yrd. Doç. Dr. Taşkın DENİZ	195-204
Türkiye'de Sağlık Coğrafyası Yönünden İlçe Bazında Özürlülerin Dağılımı ve Coğrafi Mekân İle İlişkisinin Belirlenmesi Keziban MEREY- Arş.Gör.Kerime KARABACAK	205-211
Amasya Kentinin Cumhuriyet Dönemi Mekânsal Gelişimi Yrd.Doç.Dr.Eren ŞENOL	213-224
Kyreneli Eratosthenes Yrd. Doç. Dr. İnan KALAYCIOĞULLARI- Arş. Gör. Erkan YILMAZ	225-230
Ödük (Serdarlı) Çayı Vadisinin Kalkınmasında Organik Tarımın Uygulanabilirliği Arş. Gör. Fatih ARICI-Yrd. Doç. Dr. Zerrin KARAKUZULU	231-243

CamScanner ile tarandı

İstanbul-Esenler'de Sosyal ve Mekânsal Ayrışma Dinamikleri Üzerine Coğrafi Bir Değerlendirme 245-257
Arş. Gör. Hatice TURUT- Yrd. Doç. Dr. Zerrin KARAKUZULU
Antalya İli (Beldibi Ve Manavgat Kıyıları Arasındaki) Arazi Kullanımının Zamansal Değişiminin Uzaktan Algılama ve CBS Teknolojileri İle Analizi 259-265
Arş. Gör. Hatice KILAR- Yrd. Doç. Dr. Akif KARATEPE
"Sakin Şehir" Seferihisar'da Doğal ve Kültürel Mirasın Eko-Turizm Açısından Değerlendirilmesi 267-282
Dr. Ali Ekber GÜLERSOY-Yrd. Doç. Dr. Nevzat GÜMÜŞ
Köyden Küçük Kırsal Bir Yerleşme Olan Ağıl'ın Enez İlçesi (Edirne) Örneğinde İrdelenmesi 283-299
Doç.Dr.,Salih CEYLAN
Spor-Kamp Turizminde Gerede'nin Yeri 301-310
Arş.Gör. Kübra ERHAN
Kadın Coğrafyası Perspektifiyle Ağrı Kenti'ndeki Kadınların Toplumsal ve Demografik Özellikleri 311-327
Yrd. Doç. Dr. Faruk KAYA- Yrd. Doç. Dr. Sinan KOCAMAN
Ağrı İli'nin İdari Coğrafya Analizi 329-345
Yrd. Doç. Dr. Sinan KOCAMAN- Yrd. Doç. Dr. Faruk KAYA
Yukarı Peri Suyu Havzasında Sayım Dönemlerine Göre Nüfusun Değişimi 347-356
Sevda Bayram- Yrd. Doç. Dr. Cemal SEVİNDİ
Kuzey Marmara Otoyolu Projesi ve Mekân İlişkisi Sakarya İli Örneği 357-368
Fatih AYHAN- Doç. Dr. Meryem HAYIR
Şehirleşmenin Niğde-Bor Yolundaki Bağ ve Bahçeler Üzerine Etkisinin Coğrafi İncelemesi 369-379
Yrd. Doç. Dr. Tülay ÖCAL-Fuat ÖZCAN
Türkiye'nin Bitki Örtüsü Haritasının CBS Metodolojisi İle Oluşturulması 381-387
Arş. Gör. Mehmet Ali ÇELİK- Mutlu SEVEN
Ortaöğretim Coğrafya Dersi Öğretim Programında Çevre ve Çevre Sorunları Duyarlılık Analizi 389-395
Yrd. Doç. Dr. Nadir ÇOMAK- Abdullah ASLAN
Kuzey Atlantik ve Arktik Salınımların Türkiye'den Seçilmiş İstasyonlarının Aylık Toplam Yağış Değerleri Üzerindeki Etkilerinin İstatistiksel Analizi 397-411
Prof. Dr. M. Ali ÖZDEMİR-Dr. Okan BOZYURT
Mikro-Dokusal Özelliklerine Göre Kuzey Kıbrıs Kıyılarındaki Yalıtaşlarının Oluşum Ortamı: Ön Bulgular 413-420
Arş. Gör. Muhammed Zeynel ÖZTÜRK- Doç. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL
Türkiye Turizminde Rus Turistler 421-433
Yrd.Doç.Dr.Hasan ARSLAN- Arş.Gör.Emrah ŞIKOĞLU- Arş.Gör.Özlem ÇAKAR
Zonguldak İlinde (Çaycuma, Ereğli, Alaplı, Merkez İlçe) Defne Yaprağı Üretiminin Kırsal Ekonomiye Katkıları ve Sürdürülebilirliği 435-445
Yrd. Doç. Dr. Şaban ÇELİKOĞLU-Evren ATIŞ
İklim Değişikliğinin Gap Kapsamındaki İllerin İklimine Etkisi 447-457
Yrd.Doç.Dr.Gülşen KUM-Cüneyt AYTUK
Huzur Yaylası'nda (Gaziantep) Arazi Kullanımında Meydana Gelen Değişimler ve Olumsuz Etkileri 459-470
Yrd.Doç.Dr.Mehmet Emin SÖNMEZ- Zafer BAŞKAYA
İslahiye Karasuyun Gözü Gölü Yüzen Adası 471-485
Prof.Dr.İhsan BULUT- Yrd.Doç.Dr.Cemal SEVİNDİ
Türk Cumhuriyetleri'nin Bayrakları Üzerine Bir Değerlendirme 487-494
Yrd. Doç. Dr.Hüseyin SARAÇOĞLU
Kırım ve Kafkaslar'dan Göçenlerin Eskişehir Kuzeydoğusunda Kurduğu Köyler 495-505
Yrd. Doç. Dr.Hüseyin SARAÇOĞLU
Ilgaz Dağı ve Çevresinin Turizm Potansiyelinin İncelenmesi 507-520
Yrd.Doç.Dr.Abdurrahman DİNÇ
Türkiye Endemizminde Coğrafi Unsurların Rolü 521-526
Yrd. Doç. Dr. Semra SÜTGİBİ
Oflak Dağı ve Çevresinde Orman Örtüsü Zamansal Değişiminin Landsat Verileri Kullanılarak Analizi 527-534
Öğr. Gör. Ayşe ATALAY DUTUCU-Arş. Gör. Derya Evrim KILIÇ-Yrd. Doç. Dr. Muhammet KAÇMAZ

CamScanner ile tarandı

Levent Vadisi'nin (Malatya) Jeopark ve Jeoturizm Potansiyeli 535-546
Yrd. Doç.Dr. Gülpınar AKBULUT- Ömer ÜNSAL
Kuzey Kıbrıs'da Çevre ve Çevre Sorunları 547-553
Altay FIRAT- Yrd.Doç.Dr.Cemal SEVİNDİ- Erkan ÇAVUŞ
Coğrafyanın Kurumsal Temsiliyet ve Kimlik Sorunu 555-571
Yrd. Doç. Dr. Nurettin ÖZGEN
İstanbul'da Erzurumlular: Bir İç Göç Üzerine Gözlemler 573-585
Doç.Dr.Cemalettin ŞAHİN
Kuzeydoğu Anadolu'da Vejetasyon Sürelerinin Değişimi (1940-2011) 587-594
Yrd. Doç. Dr. Cercis İKİEL- Arş. Gör. Derya Evrim KILIÇ
Avrupa Değerlerini Haritalamak ve Bunun Üniversitelerde ve Orta Öğretimdeki Coğrafya Eğitimi Açısından Önemi 595-606
Uwe KRAUSE
Jeopolitik Açıdan Arap ve Avrupa Baharı 607-613
Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ- Arş. Gör. Mehmet DENİZ- Erhan YARIMOĞLU
Kentsel Değişim ve Dönüşüm Sürecinde Kadın 615-627
Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ- Arş. Gör. Yusuf İNEL- Arş. Gör. Mehmet DENİZ
Midyat (Mardin) İlçesinin Kültürel Turizm Potansiyeli 629-643
Yrd. Doç. Dr. Nurettin ÖZGEN-Ceylan OÇAL
Matlab Yazılımında Üretilen Grid Verilere Göre Kuzeydoğu Anadolu'da Yıllık Yağışın Mekânsal Dağılışı 645-655
Yrd. Doç. Dr. Beyza USTAOĞLU
Göllüdağ Volkanik Kompleksi İçerisindeki Obsidiyen Kaynaklarının Özellikleri 657-667
Yrd.Doç.Dr.M. Korhan ERTURAÇ- Laurence ASTRUC- Prof. Dr. Nur BALKAN-ATLI- Bernard GRATUZE
Damase MOURALİS- Catherine KUZUCUOĞLU- Arş. Gör. Berkay DİNÇER- Nurcan KAYACAN
Kavak Kasabası'nda (Nevşehir) Soğuk Hava Depoculuğu 669-685
Prof.Dr.İhsan BULUT- Doç. Dr. Zeki BOYRAZ-Cabir ZEREN
Sivas İlinde Büyükbaş Hayvancılık 687-699
Yrd.Doç.Dr.Hakan KOÇ- Ali Rıza GÜRBÜZ- Süleyman ATEŞ
Üniversite Öğrencilerinin Coğrafya Derslerindeki Bazı Jeomorfolojik Kavramları Anlama Düzeyleri ve Kavram Yanılgıları 701-715
Yrd. Doç. Dr. Nurettin ÖZGEN- Gökçe KARATAŞ
Ortaöğretim 9. Sınıf Coğrafya Ders Kitaplarında Kullanılan Metin Türleri 717-727
Yrd. Doç. Dr. Hakan KOÇ-Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ-Taner ÇİFÇİ
Safranbolu'da Yerli Halkın Turizme Bakışı 729-741
Doç. Dr. Turhan ÇETİN- Yrd. Doç. Dr. Bülent AKSOY-Yrd. Doç. Dr. Ufuk KARAKUŞ
Kilis Şehrinin Fizyonomik Özellikleri ve Gelişimi 743-751
Yrd. Doç. Dr. Ökkeş KESİCİ- Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin SÖNMEZ- İdris KAPLAN- İsmail İŞ
Mehmet Zeki EROĞLU
Orta Asya'dan Anadolu'ya Yaylacılık Kültürü 753-767
Doç. Dr. Mehmet ZAMAN- Arş. Gör. Salih BİRİNCİ
Türkiye'yi Etkileyen Çöl Tozlarının Kaynak Bölgeleri 769-779
Yrd. Doç .Dr. Kemal KIRANŞAN- Yrd.Doç.Dr.M.Taner ŞENGÜN
Zile İlçesi Ziyaret Yerlerinin İnanç Turizmi Açısından Değerlendirilmesi 781-796
Prof. Dr. Halil KOCA- Öğr. Gör. Ayşe AKKURT
Jeolojik Miras Açısından Değerlendirilmesi Gereken Bir Yöremiz: Boyabat Sultansuyu Bazalt Sütunları 797-805
Doç. Dr. Duran AYDINÖZÜ - Doç. Dr. B. Ünal İBRET- Yrd. Doç. Dr. Fatih İMAT
Neojende Nahçıvan Çukurunun Paleocoğrafı Durumu 807-811
Nazim BABABEYLİ- Yrd. Doç. Dr. Fatih İMAT- M. Ferit YÜKSEL
Bölgesel Coğrafya, Bölge Bilimi ve Coğrafi Bölge Kavramı Konusunda Bazı Düşünceler 813-829
Prof. Dr. Kenan ARINÇ
Tınaztepe Mağarası ve Çevresinin Jeopark Potansiyelinin Değerlendirilmesi 831-843
Yrd.Doç.Dr.Recep BOZYİĞİT- Yrd.Doç.Dr.Ali MEYDAN
Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Uzay Algısı 845-857
Yrd. Doç. Dr. Ali MEYDAN
Coğrafya Öğretmen Adaylarının Öğretim Materyallerinden Yararlanma Öz-Yeterlilik Algıları 859-867
Yrd. Doç .Dr. Ufuk KARAKUŞ- Yrd. Doç. Dr. Bülent AKSOY

CamScanner ile tarandı

Saklıkent Milli Parkı'nın Ekolojik Risk Değerlendirmesi Üzerine Bir Araştırma 869-877
Öğr. Gör. Zeynep R. BOZHÜYÜK ARDAHANLIOĞLU- Yrd. Doç. Dr. İsmail ÇINAR- Doç. Dr. Yahya BULUT
Coğrafya Dersi Öğretim Programı ve Yer Temelli Öğretim Yaklaşımı 879-884
Dr. Nilüfer KÖŞKER
Temel Coğrafi Kavramların Günlük Hayatta Kullanımı (Yönler Örneği) 885-893
Yrd. Doç.Dr.Hakan ÖNAL- Ümit ÖZER- Niyazi KAYA
Şanlıurfa İlinin Turizm Potansiyeli 895-904
Mehmet AKBIYIK- Doç. Dr. Mehmet ZAMAN
Kültürel Turizm İçerisinde Yerel Tatların Önemi: Gaziantep Örneği 905-917
Doç.Dr.Serhat ZAMAN- Öğ.Gör. Erol UZUN
Muğla Şehrinde Kültürel Mekân Olarak Eski Mahalleler ve Çıkmaz Sokaklar 919-929
Doç. Dr. Mustafa ERTÜRK
Meriç-Ergene Havzası Su Kalitesi Üzerinde Şehir, Sanayi ve Ziraat Kaynaklı Baskılar 931-948
Prof. Dr. Nuriye GARİPAĞAOĞLU
Eğriçimen (Sivas-Koyulhisar) Yaylasının Turizm Potansiyeli 949-959
Okt.Abdulkadir ERGÜN
Nüfus ve Kalkınma Korelasyonunda Erzurum 961-975
Prof.Dr.Çiğdem ÜNAL
Batı Anadolu'da Kula Yöresinde Erken Pleistosen Döneminde Global İklim Değişimi, Bölgesel Tektonizma ve Volkanizmanın Kontrolü Altında Gediz Nehri Taraçalarının Oluşumunun Yeniden Yorumlanması 977-990
Prof.Dr.Tuncer DEMİR- Darrel MADDY- Antonie VELDKAMP- Chris STEMERDİNK- Tim van der SCHRİEK
Anamur Çayı'nın (Dragon) Hidrografik Özellikleri ve Kullanım Potansiyeli 991-1002
Doç. Dr. Murat SUNKAR-Ahmet UYSAL
Hatay'da Zeytin Üretim Alanları 1003-1011
Yrd. Doç.Dr. Veysel KUŞÇU-Yrd. Doç. Dr. İ. Oğuz AKDEMİR
Tortum Gölü (Uzundere-Erzurum) Kıyı Kuşağındaki Badlands Topografyası ve Peribacaları 1013-1027
Doç. Dr. İbrahim KOPAR- Arş Gör. Çağlar ÇAKIR
Erzurum ve Kars İllerindeki Obsidyen Yatakları ve Obsidyenin Takı Materyali Olarak Değerlendirilmesi 1029-1039
Okt. Volkan ÇİL-Doç. Dr. İbrahim KOPAR
Didim'de 3 S Turizmi ve Etkileri 1041-1054
Doç. Dr. Mete ALIM- Yrd. Doç Dr. Ibrahim SEZER
Yalnızçam Dağları'nın Merkezi Yaylası; Bilbilan (Bülbülhanları) 1055-1071
Yrd. Doç. Dr. M. Tuncer RIZVANOĞLU
Saros Körfezi'nda Avlanan Sardalye (Sardina Pilchardus) Balığında Ağır Metal İçeriği Üzerine Bir Ön Çalışma 1073-1080
Yrd. Doç. Dr. Rüştü ILGAR
Türkiye'nin İlk Jeoparkına Doğru - Kula Volkanik Jeoparkı Projesi 1081-1088
Yrd.Doç.Dr.Erdal GÜMÜŞ
Erzincan Ovası'nda Belediye Örgütlü Yerleşmelerin Fonksiyonel Özellikleri 1089-1099
Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK- Doç. Dr. Erdal AKPINAR
Su Altı Dalışlarının Jeomorfolojik Araştırmalardaki Önemi: Örnek Çalışmalar 1101-1103
Doç.Dr.Ahmet Evren ERGİNAL- Arş.Gör.Erdal ÖZTURA
Oltu' nun Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası 1105-1132
Prof. Dr. Lütfi ÖZAV- Arş. Gör. Mehmet DENİZ
Güney Kafkasya Bölgesinde Radyoaktif Kaynakların (Metsamor Nükleer Santral Bölgesinin) Ekoiklim Bakımdan Değerlendirilmesi 1133-1139
Prof.Dr. Nazım BABABEYLİ- Yrd.Dr. Mustafa ÖZDEMİR- Dr. Fatih İMAT
Mavi Göller Ülkesi Belarus 1141-1144
Prof.Dr. Ali Selçuk BİRİCİK
Ulysses Romanında Mekân Kavramı 1145-1151
Yrd.Doç.Dr.Mustafa GİRGİN-Rukiye ADANALI
Arap Baharı Haberlerinde Haritalar 1153-1160
Yrd.Doç.Dr.Mustafa GİRGİN-Rukiye ADANALI
Tizin Yöresinde (Hatay) Tarihi Kalıntıların Kullanımına Dair Coğrafi Bir İnceleme 1161-1170
Yrd. Doç. Dr. Ahmet ATASOY
Coğrafi Bakımdan Bodrum İlçesi Yer Adları 1171-1204
Prof. Dr. İbrahim GÜNER

CamScanner ile tarandı

Bayburt İlinde İç Göçün Yaş Grupları Bakımından Analizi (1990-2010)

The Analysis of the Internal Migration From The Point of View of Age Groups in Bayburt Province (1990 – 2010)

Arş. Gör. Salih BİRİNCİ
Atatürk Üniversitesi EdebiyatFakültesi
Coğrafya Bölümü
sbirinci@atauni.edu.tr

Doç. Dr. Mehmet ZAMAN
Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Coğrafya Bölümü
mzaman@atauni.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Halil HADİMLİ
Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Coğrafya Bölümü
hhadimli@atauni.edu.tr

Özet

Bireylerin yaşadıkları yeri bırakıp başka bir yere yerleşmeleri olarak tanımlanan göç olgusu, genel itibariyle geri kalmış bölgelerden gelişmiş olan bölgelere doğru bir eğilim göstermektedir. Bu nedenle ülkemizde çok sayıda insan yaşadıkları yerlerden daha iyi yaşayabilecekleri yerlere göç etmişlerdir. Bu durum zamanla ülke içinde göç alan bölgelerde nüfus fazlalığı, göç veren bölgelerde ise nüfus azlığı sorununu ortaya çıkarmıştır.

Bayburt ili nüfus azlığı yaşayan illerimizin başında gelmektedir. Nitekim 2010 TÜİK verilerine göre 74412 kişi ile en az nüfusa sahip il durumundadır. Nüfus miktarının bu kadar düşük olmasının en önemli nedenlerden biri göçlerdir. Bu çalışmada, Bayburt ilinde iç göçün yaş yapısı bakımından özellikleri incelenmiştir. Göçe katılanların hangi yaş grubunda yoğunluk kazandığı tespit edilerek, Bayburt'ta göç olgusunun yaşa göre değişkenliği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bayburt, göç, iç göç, yaş grubu, nüfus.

Abstract

The migration concept which is defined as the settling of the individuals who leave where they live, to other places, has an inclination towards the developed regions from the low developed regions. For such reasons, many people in our country have migrated to places where they may be able to live in better conditions. This situation, in time, caused a problem of overpopulation in regions which receive migration and the problem of population deprivation in regions which people migrated from.

Bayburt Province is one of the primary provinces, suffering from population deprivation. According to the 2010 TSI data, the province is titles as the least populated province with 74412 people. One of the most prominent reasons of population deprivation to this extent is the migrations. In this study, the characteristics of the internal migration concept have been examined from the point of view of age groups in Bayburt Province. By detecting in which age group that the migrated people are focused, the variability of the migration concept according to the age has been indicated.

Key Words: Bayburt, migration, internal migration, age group, population.

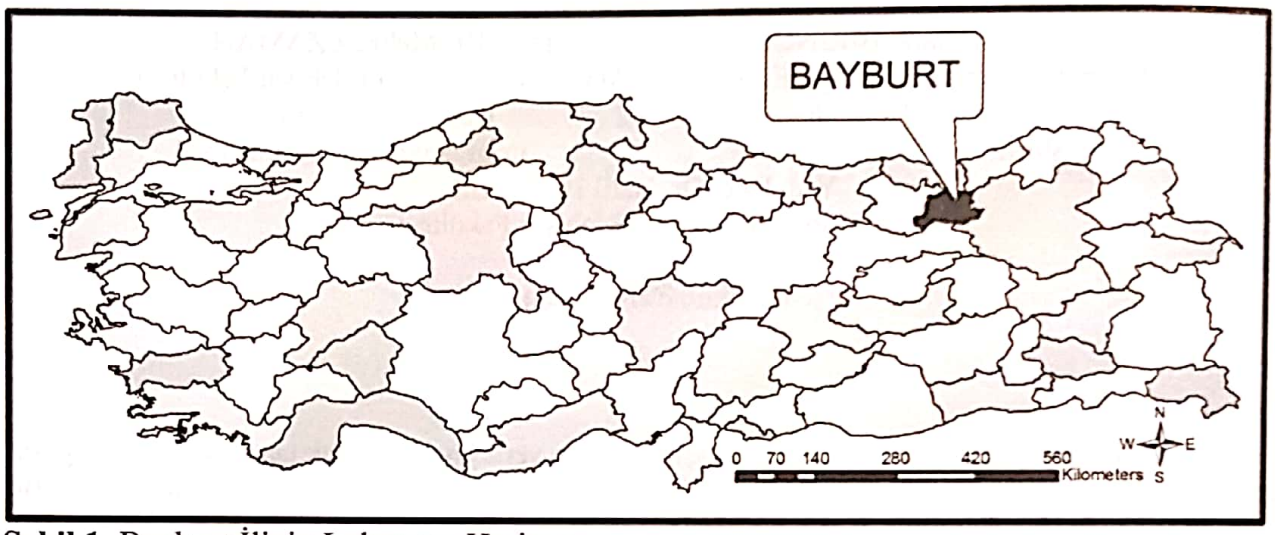
1.Konumu ve Coğrafi Özellikleri

Bayburt ili, Karadeniz Bölgesi'nin Doğu Karadeniz Bölümü sınırları içinde, kıyı dağları ile iç sıraları arasında yer almaktadır. Kuzey ve güneyi yüksek dağlarla çevrili olan il toprakları Karadeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu Bölgesi arasında geçiş sahası

CamScanner ile tarandı

durumundadır. Bununla birlikte hem fiziki hem de beşeri coğrafya özellikleri yönünden Karadeniz Bölgesi'nden ziyade Doğu Anadolu Bölgesi karakteri göstermektedir.

İl arazisi, kuzeyden Trabzon, batı ve kuzeybatıdan Gümüşhane, kuzeydoğudan Rize, doğu ve güneydoğudan Erzurum ve güneyden ise Erzincan ili toprakları ile çevrilidir (Şekil 1).

Şekil 1. Bayburt İlinin Lokasyon Haritası.

Yukarı Çoruh Havzası'nda yer alan Bayburt yöresinde, yeryüzü şekilleri genel olarak ovalar, dağlar ve vadilerden oluşmaktadır. Ovalar ilin batı kısmında yer almakta ve Bayburt Ovası olarak ifade edilmektedir. İlin kuzey ve güneyinde ise yüksek dağ sıraları bulunmaktadır (Özey, 1994: 438). Özellikle kuzeydeki yüksek dağlar Karadeniz'den gelen nemli hava kütlelerinin iç kısımlara sokulmasına engellemektedir. Bu nedenle yörede karasal iklime yakın bir iklim görülmektedir. Nitekim Bayburt Meteoroloji İstasyonunun 1975-2010 arasındaki verilerine göre yıllık ortalama sıcaklık 6.9 ^{0}C, ve yıllık ortalama yağışın 450 mm olması bu durumu doğrulamaktadır. İklim şartlarına bağlı olarak bitki örtüsü genelde step formasyonundan oluşmakta, sınırlı alanlarda ardıç, meşe, sarıçam, kavak gibi ağaçlardan oluşan ormanlar da görülmektedir. İlde en önemli akarsular Çoruh Nehri'nin ana kollarından olan Masat Çayı ve Büyük Çay ile bunlara katılan yan kollardır. Masat Çayı ve Büyükçay Bayburt ili sınırları içinde birleşerek Çoruh Nehrini oluşturmaktadır. Başlıca toprak grupları; kahverengi topraklar, kireçsiz kahverengi topraklar, kestane renkli topraklar, alüvyal topraklar, kollüviyal topraklar ile yüksek dağ ve çayır topraklarıdır.

Osmanlılar tarafından fethi sonrası sancak olarak idarî ünitede yer alan Bayburt, daha sonra kaza olarak Erzurum'a bağlanmıştır. XIX. yüzyılın son çeyreğinde gelişen şartlar nedeniyle Bayburt tekrar sancak statüsüne kavuşmuş ve günümüzde Gümüşhane'ye bağlı olan Kelkit ve Şiran ile Erzurum'a bağlı olan İspir kazaları buradan idare edilmiştir (Özger, 2007: 1). Cumhuriyet döneminde 1927 yılında Gümüşhane'nin ilçesi durumuna getirilen Bayburt, 21.06.1989 tarihinde resmi gazetede yayımlanan 3578 sayılı kanunla il statüsü kazanmıştır.

Bayburt'un Trabzon-Erzurum yolu üzerinde bulunması şehre ayrı bir önem kazandırmıştır. Özellikle ulaşımın gelişmediği tarihi dönemlerde Bayburt, yolcu ve araçların gece konaklama merkezi durumundaydı. Bu nedenle Bayburt'ta hanlar, barınaklar inşa edilmişti. Bu çalışmalar Bayburt'u hem geliştirip zenginleştiriyor hem de etraftan nüfus çekmesine yol açıyordu. Bu durum XX. yüzyılın başına kadar devam etti. Bu

CamScanner ile tarandı

yıllardan sonra doğu-batı ticaretinin Trabzon-Erzurum-Tebriz hattını terketmesi, Bayburt'ta ekonomik gelişmenin hızla gerilemeye başlamasına neden olmuştur. Bunun sonucunda halkın geçimi sadece ürünlere bağlı kalmaya başlamıştır (Tarkan, 1972: 85).

İl statüsü kazandıktan sonra il ve ilçe merkezlerinde hizmetler sektörünün gelişmeye başlamasına rağmen, ekonomi tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Şüphesiz bu durumun ortaya çıkmasında arazi kullanım durumunun büyük bir etkisi vardır. Nitekim il arazisinin (373.900 ha) % 35,3'ü (131,995 ha) tarım alanları, % 57,9'u (216,362 ha) çayır ve meralardan, % 3,9'u (14631 ha) ormanlardan ve % 2,9'u (10912 ha) tarım dışı arazilerden oluşmaktadır. Tarım alanları ile meraların çok geniş olasına karşın yöre insanı hayvancılık faaliyetinden yeterli ekonomik gelişmeyi sağlayamamıştır. Bunun temel nedenlerin başında ise hayvancılığın et ve süt verimi düşük yerli ırklarla ekstansif şekilde yapılmasıdır. Yöre insanın tarım ve hayvancılıktan geçimini sağlayamaması ve iş imkanlarının olmayışı onları farklı yerlerde iş aramaya ve dolayısıyla yaşadıkları yerlerden göç etmeye zorlamıştır.

2.Nüfusun Gelişimi ve İç Göçler

Bayburt İl nüfusu Cumhuriyetten sonra yapılan ilk nüfus sayımında 48842 olarak tespit edilmiştir. Bu tarihten 1980 yılına kadar yapılan tüm sayım dönemlerinde pozitif artış görülen nüfus miktarı 1960 yılında 100 binin üzerine (104379) çıkmış ve 1975'te 111815 kişi ile tüm sayım dönemlerinin en yüksek nüfus miktarına ulaşılmıştır. 1980 sayım döneminde negatif artış görülen il nüfusu, 1985 sayım döneminde tekrar pozitif yönde artmıştır.

1980-1985 arasında görülen artış, Bayburt şehir nüfusundaki artıştan kaynaklanmıştır. Bu durumun ortaya çıkmasında Bayburt'un il olabilmesi için Bayburt'ta yaşamayan Bayburtluların sayım zamanı şehirde bulunması etkili olmuştur (Avcı, 1992: 161). Bu tarihten sonra 2010 yılına kadar yapılan tüm nüfus sayımlarında ise il nüfusu azalarak 2010 yılında 74412'ye gerilemiştir (Tablo 1, Şekil 1).

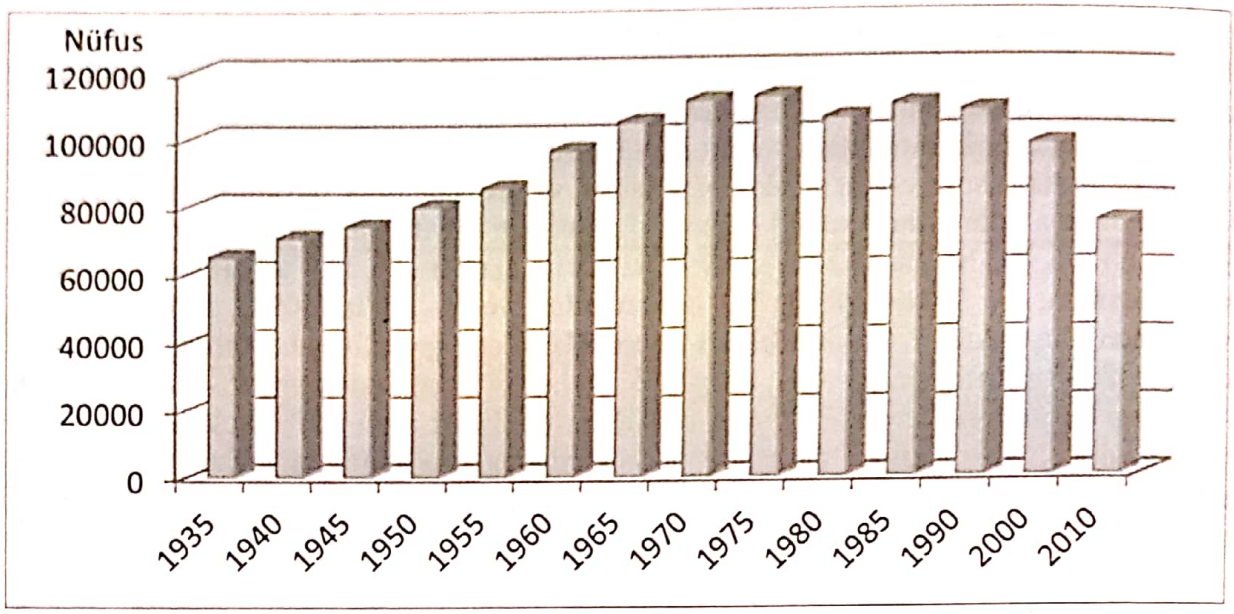
Tablo 1. Bayburt İlinin Sayım Yıllarına Göre Nüfusu ve Nüfus Artış Hızı (1935-2010)

Sayım Yılı	1935	1940	1945	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	2000	2010
Toplam Nüfus	64813	70507	73908	79701	85171	96237	104379	110734	111815	105317	109260	107330	97358	74412
*Artış Hızı (‰)	40,4	16,8	9,4	15,1	13,3	24,4	16,2	11,8	1,9	-12,0	7,4	-3,6	-9,8	-26,9

Kaynak: DİE ve TÜİK verileri.
**Nüfus Artış Hızı ($Pnt=Pn*e^{rt}$) formülü ile hesaplanmıştır. Pn: Dönem başındaki nüfus, Pn+n: n+t tarihindeki (Dönem sonundaki nüfus), e: Logaritma, r: Yıllık nüfus artış hızı, t:İki tarih arasındaki süre*

1927-2010 yılları arasındaki yıllık nüfus artış hızları incelendiğinde 1927-1935, 1935-1940 ve 1955-1960 dönemleri dışındaki tüm dönemlerde artış hızlarının ülke ortalamasının altında olduğu anlaşılmaktadır. Hatta 1975-1980, 1985-1990 ve 2000-2010 dönemlerinde yıllık nüfus artış hızı eksi değerlere düşmüştür (Tablo 1). Özellikle 1975-1980 döneminden sonra, 1985 sayımı dışındaki dönemlerde nüfus artışının negatif yönde olması sosyo-ekonomik nedenlerle yöre insanının göç etmesinden kaynaklanmıştır.

CamScanner ile tarandı

Şekil 1. Bayburt İlinin Sayım Yıllarına Göre Nüfusu.

Yıllık nüfus artış hızları değerlendirildiğinde, Bayburt ili 1940-1945 devresinde dışarıya önemli miktarda göç vermiştir (Avcı, 1994: 499). Aynı şekilde 1945-1950, 1950-1955, 1960-1965 ve daha sonraki sayım dönemlerinde de yıllık nüfus artışının düşük olması ilden dışarıya göç olduğunu göstermektedir. Göçlerin büyük bir bölümü İstanbul, Bursa, Kocaeli, İzmir ve Ankara gibi sanayi bakımdan gelişmiş iller ile batı Avrupa ülkelerine yönelik olmuştur.

Bayburt ili nüfusunda en önemli değişken göçlerdir. Nüfus miktarının yanı sıra nüfusun yapısında da önemli bir etkiye sahip olan göçlerin miktarı kadar göçe katılanların sosyoekonomik özellikleri de büyük önem taşımaktadır. Bununla birlikte göçe katılanların sosyoekonomik niteliklerinin tamamının incelenmesi çok geniş kapsamlı olduğundan bu çalışmada sadece Bayburt ilinde iç göçün yaş yapısı ele alınmıştır. İç göçün yaş grupları bakımından analizini yapmak için Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) ile 2005 yılında bu kurumun yerine kurulan Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) yayımlamış olduğu göç istatistikleri kullanılmıştır.

Bayburt ilinin aldığı ve verdiği göç ile göçün sosyoekonomik nitelikleri ilgili istatistiki veriler ayrıntılı olarak 1990 yılında yapılan nüfus sayımından sonra Devlet İstatistik Enstitüsünün yayımlamış olduğu göç istatistiklerinde yer almaktadır. Bu tarihten önce Bayburt'un Gümüşhane'ye bağlı ilçe olması ve ilçe bazında göçlerle ilgili istatistiklerin yayımlanması bu durumu doğurmuştur. Bu nedenle 1990, 2000, 2008, 2009 ve 2010 yıllarındaki sayım sonuçlarına göre yayımlanan göç istatistikleri kullanılmıştır. Bu istatistiklerden 1990 ve 2000 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre hazırlanan göç istatistiklerinde, sayımlar beş yılda bir yapıldığı için sayım günü daimi ikametgah yeri ile sayımdan beş yıl önceki ikametgah yeri farklı olan kişiler göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır. Bu nedenle bu iki dönemde göç istatistikleri beş ve daha yukarı yaştaki nüfusu kapsamakta ve göç eden nüfus içinde 0-5 yaş grubu yer almamaktadır. Buna karşılık 2005'te DİE'nin yerine TÜİK'in kurulmasından sonra 2007 yılından itibaren nüfus sayımlarının her yıl adrese dayalı olarak aralık ayı daimi ikametgahlarına göre açıklanması nedeniyle 2008, 2009 ve 2010 yılı göç istatistiklerine göçe katılan nüfusun tamamı göç istatistiklerinde yer almaktadır.

Bayburt ilinin aldığı ve verdiği göç miktarları incelendiğinde, 1985-1990 (6480 kişi) ve 1995-2000 (6027 kişi) dönemlerinde almış olduğu göç miktarı ile ülkemizde en az

CamScanner ile tarandı

göç alan il durumunda bulunuyordu. İllerin vermiş olduğu göçler yönünden 1985-1990 döneminde (20288 kişi) iller arasında 66'ıncı sırada, 1995-2000 döneminde (11387 kişi) ise 80'inci (sondan ikinci) sırada yer almıştır. TÜİK'in 2008 yılında yayımladığı göç istatistiklerine göre illerin aldığı göç miktarı bakımından son sırada olan Bayburt ili, verdiği göç ile iller arasında sondan ikinci durumdadır. Buna karşılık 2009 ve 2010 yıllarında ise hem aldığı hem de verdiği göç miktarı yönünden ülkemizde son sırada bulunmaktadır.

İllerin aldığı ve verdiği göç miktarları bakımından son sıralarda yer alan Bayburt ili negatif net göç hızları açısından ön sıralarda yer almaktadır. Nitekim 1985-1990 döneminde net göç hızı bakımından maksimum hızda (‰ -135,4) göç veren illerin başında gelmektedir. Net göç hızları önceki dönemlere oranla azalsa da 1995-2000 (‰ -59,9), 2007-2008 ‰ -25,5), 2008-2009 (‰ -17,5) ve 2009-2010 (‰ -10,6) dönemlerinde de oldukça yüksektir (Tablo 2, 3, 4, 5, 6).

3.Bayburt İlinde İç Göç Ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Bireylerin yaşı göç kararını etkiler. Yapılan çalışmalarda yaş ve göç etme eğilimi arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Buna göre bireylerinin yaşının artması ile birlikte göç etme eğilimi azalmaktadır. Dolayısıyla göçmenlerin gençlerden oluştuğu ileri sürülmektedir (Çelik, 2002: 281). Nitekim bu bulgu araştırma sahasındaki göçmenlerin yaş yapısı incelendiğinde doğrulanmaktadır. Gerçekten de Bayburt ilinde tüm dönemlerde göçlerin 15-30 yaş gurubu arasında yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Şüphesiz bu durum eğitim, askerlik ve çalışma hayatına başlama nedeniyle bu yaş grubunun ülke içinde yer değiştirmesinin bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.1. 1985-1990 Dönemi

Bayburt, 1989 yılında il olduktan sonra yapılan 1990 nüfus sayımı sonuçlarına göre 73 il içinde 107330 nüfusu ile Türkiye'nin en az nüfusa sahip ili durumundadır. Bu dönem içinde göçe katılan nüfus (aldığı ve verdiği göç:26768 kişi) il nüfusunun yaklaşık % 4'ünü oluşturmaktadır (Tablo 2). Aynı dönemde Türkiye nüfusunun (56473055 kişi) % 13,9'si iç göçe katılmıştır.

Bayburt ili 1990 nüfus sayım sonuçlarına göre 6480 göç almış, buna karşılık 20288 göç vermiştir. Buna göre ilin net göçü -13808 kişidir. Aldığı ve verdiği göçün yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, göçün 15-30 yaş gurubunda yoğunlaştığı görülmektedir. Bu yaş grubunda görülen yoğunluk büyük oranda eğitim, askerlik ve çalışma hayatına başlama gibi nedenlerden genç nüfusun ülke içinde yer değiştirmesinden kaynaklanmaktadır. Bunun dışında 5-14 yaş grubunda da önemli bir yoğunluğun olduğu dikkat çeker. Çocuk nüfus olarak ifade edilen bu gruptaki yoğunluk ise ailelerin çeşitli sebeplerle göç etmesine bağlı olarak çocuklarının da onlarla göç etmesi sonucu ortaya çıkmıştır.

Yerleşmelerin aldığı ve verdiği göçlerin yaş gruplarına göre dağılımı kadar net göçün yaş yapısı da büyük önem taşımaktadır. Özellikle net göçü negatif olan Bayburt gibi illerin vermiş olduğu göçün genç nüfus gruplarında yoğunlaşması zamanla nüfus azlığı sorununu ortaya çıkarmaktadır. Genç nüfusun göç etmesi ve geride orta yaşın üzerinde nüfusun kalması, yerleşmelerde evlilik oranlarının azalmasına ve buna bağlı olarak doğum oranların düşmesine yol açmaktadır. Bu durum belli bir süre göç veren yerlerde kırsal yerleşmelerin boşalmasına yol açabilmektedir. Bu bakımdan net göçün yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında, tüm yaş gruplarında negatif net göç olduğu ve özellikle de genç yaş gruplarında yoğunlaştığı görülmektedir. Öyle ki net göçün (-13808 kişi) % 70'3 gibi

CamScanner ile tarandı

çok büyük bir bölümü 5-30 yaş grubu arasında gerçekleşmesi bu açıdan dikkat çekicidir (Tablo 2).

Bayburt ili 1985-1990 döneminde ‰ -135,4 net göç hızı ile Türkiye'de göç verme anlamında en yüksek hıza sahip illerin başında gelmektedir. Net göç hızları tüm yaş gruplarında negatif değerlerde olup, en yüksek hızda göç veren yaş grubu 25-29'dur (Tablo 2).

Tablo 2. Bayburt İlinin Aldığı-Verdiği Göç Miktarı, Net Göç ve Net Göç Hızı (1985-1990)

Yaş Grubu	1990 Nüfusu	Aldığı Göç	%'si	Verdiği Göç	%'si	Net Göç	N.Göç Hızı ‰ *
5-9	14059	723	11,2	3073	15,1	-2350	-154,3
10-14	14010	573	8,8	2703	13,3	-2130	-141,3
15-19	12830	667	10,3	2978	14,7	-2311	-165,2
20-24	9446	1140	17,6	2603	12,8	-1463	-143,7
25-29	7819	1112	17,2	2580	12,7	-1468	-171,6
30-34	6475	734	11,3	1913	9,4	-1179	-166,9
35-39	5335	474	7,3	1147	5,7	-673	-118,7
40-44	4265	267	4,1	731	3,6	-464	-103,2
45-49	3871	214	3,3	545	2,7	-331	-82,0
50-54	3969	150	2,3	482	2,4	-332	-80,3
55-59	4266	146	2,3	485	2,4	-339	-76,4
60-64	3576	119	1,8	427	2,1	-308	-81,5
65+	5102	146	2,3	591	2,9	-445	-83,6
Bilinmeyen	5	15	0,2	30	0,2	-15	-229,0
Toplam	**95081**	**6480**	**100,0**	**20288**	**100,0**	**-13808**	**-135,4**

Kaynak: DİE Nüfus Sayımı Sonuçları ve Göç İstatistiklerinden Hazırlanmıştır.

** Net Göç Hızı* $M_{(i-i)} = [(M_i - M_i)/P_{it+n} - 0,5 = (M_i - M_i) * k$ *formülü ile hesaplanmıştır.*

M(i-i): Net Göç Hızı, M_i*: Alınan Göç,* M_i*: Verilen Göç,* $M_i - M_i$*: Net Göç,* P_{it+n}*: i'nin t+n zamandaki nüfusu,*

k: Sabit sayı (1000)

3.2. 1995-2000 Dönemi

Bu dönemde bir önceki döneme göre net göç miktarı ve hızı azalmıştır. Nitekim 1995-2000 devresinde ilin aldığı göç 6027, verdiği göç ise 11387 olup, buna göre net göç -5360'tır (Tablo 3). Bu dönem içinde göçe katılan nüfus il nüfusunun yaklaşık % 5,6'sını oluşturmaktadır. Alınan göç azalmasına rağmen, net göç miktarı önceki döneme göre yarıdan fazla azalmıştır. Bu durumun temel nedeni ilin verdiği göç miktarının önceki döneme göre (20288 kişi) 8901 kişi azalarak 11387'ye düşmesidir.

Göçe katılan nüfusun yaş gruplarına dağılımı incelendiğinde, özellikle 5-30 yaş grupları arasında verilen göç miktarında bir önceki döneme göre büyük bir düşüsün olduğu dikkat çekmektedir. Bununla birlikte bu yaş grubu aralığında verilen göçte miktar olarak azalma olsa da oran olarak bir azalma söz konusu değildir. Bayburt ilinin aldığı göçün yaş gruplarına dağılımı incelendiğinde ise bir önceki döneme göre özellikle 20-30 yaş grubunda hem oran hem de miktar bazında az da olsa bir artış olmuştur.

Bu dönemde net göç miktarı önceki döneme göre hem azalmamış hem de yaş gruplarına göre oranları değişmiştir. Net göç içinde en yüksek oran önceki dönemde 5-14

CamScanner ile tarandı

yaş grubunda iken, 1995-2000 döneminde 15-24 yaş grubu ön plana çıkmıştır. Buna karşılık en az net göç önceki dönemde olduğu gibi 60-64 yaş grubunda görülmektedir.

Tablo 3. Bayburt İlinin Aldığı-Verdiği Göç Miktarı, Net Göç ve Net Göç Hızı (1995-2000)

Yaş Grubu	2000Nüfusu	Aldığı Göç	%'si	Verdiği Göç	%'si	Net Göç	N.Göç Hızı ‰
5-9	10569	537	8,9	1198	10,5	-661	-60,6
10-14	11421	451	7,5	1106	9,7	-655	-55,8
15-19	10674	710	11,8	1627	14,3	-917	-82,4
20-24	8761	1253	20,8	2144	18,8	-891	-96,8
25-29	7712	1219	20,2	1681	14,8	-462	-58,2
30-34	6207	625	10,4	1132	10,0	-507	-78,5
35-39	5764	330	5,5	843	7,4	-513	-85,2
40-44	4882	217	3,6	489	4,3	-272	-54,2
45-49	3928	141	2,3	323	2,8	-182	-45,3
50-54	3409	127	2,1	209	1,8	-82	-23,8
55-59	3155	108	1,8	163	1,4	-55	-17,3
60-64	3070	102	1,7	149	1,3	-47	-15,2
65+	7247	204	3,3	320	2,8	-116	-19,9
Bilinmeyen	27	3	0,1	3	0,1	0	0
Toplam	**86826**	**6027**	**100,0**	**11387**	**100,0**	**-5360**	**-59,9**

Kaynak: DİE Nüfus Sayımı Sonuçları ve Göç İstatistiklerinden Hazırlanmıştır.

Bayburt ilinin 1995-2000 döneminde net göç hızı ‰ -59,9'dur (Tablo 3). Başka bir anlatımla her yüz kişiden yaklaşık 6'sı diğer illere göç etmiştir. Bu değer aynı dönem içerisinde her yüz kişiden 7,9'unun iller arasında ikametgahını değiştirdiği Türkiye ortalamasının altındadır (Kocaman, 2008: 17).

Yaş gruplarına göre net göç hızları önceki dönem gibi negatif değerde olmakla birlikte net göç hızlarında bazı yaş gruplarında 1/3, bazılarında ise yarıdan fazla düşüş meydana gelmiştir. Net göç hızının en yüksek olduğu yaş grubu ‰ -96,8 ile 20-24'tür. Buna karşılık en düşük net göç hızı ise 60-64 (‰ -15,2) yaş grubunda meydana gelmiştir (Tablo 3).

3.3. 2007-2008 Dönemi

Nüfus sayım sistemi 2007 yılından itibaren daimi ikametgah adresine göre her yıl yayımlanmaya başlanmıştır. Buna bağlı olarak önceki dönemlerin aksine tüm yaş gruplarına ait ikamet değişikliği nüfus sayımlarına, dolayısıyla da göç istatistiklerine yansımaktadır. Özellikle 2008 yılından önceki göç istatistiklerinin sayım günü bireylere beş yıl önce ikametgah yeriniz neresi sorusuna alınan cevaplara bağlı olarak oluşturulması, göç istatistiklerinin doğruluğu açısından birtakım sorunlar oluşturmuştur. Bu kapsamda özellikle nüfus miktarı az olan belediye örgütlü yerleşmelerden önceden göç etmiş nüfus, yerleşme nüfusunu fazla göstermek için sonraki sayım dönemlerinde tekrar o bölgeye göç etmiş gibi gösterilmiştir. Bu durum göç istatistikleri için büyük yanılgılara yol açmıştır. Ayrıca ikametgah hareketliliği yüksek olan ülkemizde bir kişinin beş yıl içinde birden fazla yerleşim yeri değiştirebileceği düşünülürse, kişinin beş yıl içindeki göç hareketinin tümü istatistiklere yansımamaktadır. Bu nedenlerle 2007-2008 döneminden itibaren TÜİK'in daimi ikametgaha göre yayımladığı göç istatistikleri önceki dönemlerde yayımlanan göç

CamScanner ile tarandı

istatistiklerinden çok daha güvenilir mahiyettedir. Ancak kişilerin zorunlu olmasına rağmen daimi ikametgah değişikliklerini nüfus müdürlüklerine veya muhtarlıklara bildirmemeleri nedeniyle az da olsa TÜİK'in yayımlamış olduğu göç istatistiklerinde de eksiklikler olabilmektedir. Buna rağmen 2007 yılından sonra yayımlanan göç istatistiklerinin önceki dönem göç istatistiklerine oranla çok daha güvenilir ve doğru oldukları tartışılmaz bir gerçektir.

Tablo 4. Bayburt İlinin Aldığı-Verdiği Göç Miktarı, Net Göç ve Net Göç Hızı (2007-2008)

Yaş Grubu	2008 Nüfusu	Aldığı Göç	%'si	Verdiği Göç	%'si	Net Göç	N.Göç Hızı ‰
0-4	6302	197	6,6	409	8,3	-212	-33,1
5-9	6752	225	7,5	471	9,5	-246	-35,8
10-14	7628	190	6,3	353	7,1	-163	-21,1
15-19	7319	287	9,6	450	9,1	-163	-22,0
20-24	7837	507	16,9	827	16,7	-320	-40,0
25-29	6034	425	14,2	749	15,1	-324	-52,3
30-34	5309	288	9,6	587	11,8	-299	-54,8
35-39	5167	187	6,3	340	6,9	-153	-29,2
40-44	4433	127	4,3	208	4,2	-81	-18,1
45-49	3787	115	3,8	138	2,8	-23	-6,1
50-54	3365	85	2,8	107	2,2	-22	-6,5
55-59	2602	79	2,6	73	1,5	6	2,3
60-64	2280	75	2,5	60	1,2	15	6,6
65+	6860	209	7,0	177	3,6	32	4,7
Toplam	**75675**	**2996**	**100,0**	**4949**	**100,0**	**-1953**	**-25,5**

Kaynak: TÜİK İstatistiklerinden Hazırlanmıştır.

TÜİK'in 2007 yılında yapmış olduğu ilk nüfus sayım sonuçlarına göre 76609 olarak tespit edilen il nüfusu, bir yıl sonra 75675'e düşmüştür. Bu dönem içerisinde Bayburt ili 2996 göç almış, buna karşılık 4949 göç vermiştir. Buna göre, 2007-2008 arasında net göç -1953 olarak gerçekleşmiştir.

Yaş gruplarına göre alınan ve verilen göçler incelendiğinde 20-30 yaş grubunun önde geldiği görülmektedir. Bu yaş grubunun önde olması büyük oranda üniversite eğitimi ve askerlik nedeniyle genç nüfusun yer değiştirmesinin bir sonucudur. Özellikle 35-39 yaş grubundan sonraki gruplarda hem alınan hem de verilen göçün oranı oldukça düşüktür. Bu dönemin önceki dönemlere göre en önemli fark 50-54 yaş grubundan sonraki yaş gruplarında alınan göç miktarının verilen göçten fazla olmasıdır. Başka bir ifade ile Bayburt ili ilk olarak 2007-2008 döneminde 55 ve üzeri yaş gruplarında pozitif net göç almıştır (Tablo 4). Bu durum genel itibariyle daha önce başka illerde yaşayan yöre insanının emeklilik dönemini doğdukları yerde geçirmek için Bayburt'a dönmelerinden kaynaklanmış olmalıdır.

Yaş gruplarına göre net göç hızları, 0-29 arası yaş gruplarında önceki dönemlere göre azalsa da negatif değerlerde olup, çocuk ve genç yaş grubunda yüksek hızda göç verilmektedir. Buna karşılık 55-59 yaş gurubundan itibaren net göç hızı düşük olmakla birlikte ilk kez artı değerlere çıkmıştır. Bu dönemde pozitif anlamda en yüksek net göç hızı ‰ 4,7 ile 65 üzeri yaş grubunda görülmektedir. Yaş grupları içinde en hızlı göç gören yaş

CamScanner ile tarandı

grubu ise ‰ -54,8 net göç hızı ile 30-34 yaş grubudur. Bayburt ilinin net göç hızı ise 1995-2000 dönemine oranla yarıdan fazla düşerek ‰ -25,5 seviyesine gerilemiştir (Tablo 4).

3.4. 2008-2009 Dönemi

Bayburt ili nüfusu 2009 yılı sonunda 2008 yılı nüfusuna göre 965 kişi azalarak 74710'a düşmüştür. 2008-2009 dönemi göçe katılan nüfusun il nüfusunun yaklaşık % 10'unu oluşturmaktadır. Bu dönem içinde önceki döneme göre ilin aldığı göç artarken verdiği göç azalmıştır. Dolayısıyla net göç miktarı bir önceki yıla göre azalmıştır. Nitekim 2008-2009 döneminde alınan göç 3101, verilen göç 4420 ve net göç miktarı ise -1319'dur (Tablo 5).

Alınan ve verilen göçün yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında, özellikle ilin aldığı göçte 15-30 yaş grubunun büyük bir payının olduğu görülür. Bunun yanı sıra diğer dönemlerde olduğu gibi çocuk ve genç nüfus göçe katılan nüfusun büyük bir kısmını oluşturmaktadır. Buna karşılık orta yaş üzerindeki nüfusun göçe katılan nüfus içindeki payı düşüktür.

Tablo 5. Bayburt İlinin Aldığı-Verdiği Göç Miktarı, Net Göç ve Net Göç Hızı (2008-2009)

Yaş Grubu	2009 Nüfusu	Aldığı Göç	%'si	Verdiği Göç	%'si	Net Göç	N.Göç Hızı ‰
0-4	6216	178	5,7	314	7,1	-136	-21,6
5-9	6389	169	5,5	358	8,1	-189	-29,2
10-14	7320	135	4,4	338	7,6	-203	-27,4
15-19	7501	491	15,8	480	10,9	11	1,5
20-24	7593	686	22,1	704	15,9	-18	-2,4
25-29	6033	444	14,3	584	13,2	-140	-22,9
30-34	5089	278	9,0	460	10,4	-182	-35,0
35-39	5140	206	6,7	343	7,8	-137	-26,3
40-44	4240	106	3,4	190	4,3	-84	-19,6
45-49	3884	63	2,0	166	3,8	-103	-26,2
50-54	3396	57	1,8	113	2,6	-56	-16,4
55-59	2676	49	1,6	85	1,9	-36	-13,4
60-64	2343	77	2,5	82	1,8	-5	-2,1
65+	6890	162	5,2	203	4,6	-41	-5,9
Toplam	**74710**	**3101**	**100,0**	**4420**	**100,0**	**-1319**	**-17,5**

Kaynak: TÜİK İstatistiklerinden Hazırlanmıştır.

Net göç miktarı 15-19 yaş grubu dışında negatif değerde olmaklar birlikte, önceki dönemlere oranla oldukça azalmıştır. Burada dikkat çeken en önemli husus 15-19 yaş grubunda net göçün pozitif olması ile 20-29 yaş grubu arasında negatif net göçün önceki dönemlere göre büyük oranda azalmasıdır. Genç yaş grubunda görülen bu durum negatif net göç miktarının önceki yıllara göre azalmasına yol açmıştır. Bu dönem içinde özellikle 15-19 yaş grubunda net göçün pozitif, 20-24 yaş grubu arasında da -18 gibi çok düşük bir sayıda olması dikkat çekicidir. Bu durum, 2008 yılında kurulan Bayburt Üniversitesi bünyesinde açılan fakülte ve bölümlere 2009 yılından önceki yıla göre daha fazla öğrenci alınması nedeniyle il dışından daha fazla öğrencinin üniversite eğitimi için Bayburt'a gelmesi ile il dışına daha az öğrenci çıkmasının bir sonucudur. Nitekim 2008 yılında 1761

CamScanner ile tarandı

olan öğrenci sayısı üniversitede yeni fakülte ve bölümlere öğrenci alınması nedeniyle 2009 yılında 2175 çıkmıştır (Bayburt Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı). Bu nedenlerle 15-24 yaş grubu arasında ilin aldığı göçün artması negatif net göçün azalması sonucunu doğurmuştur.

Net göç hızı 15-19 yaş grubu (‰ 1,5) hariç diğer yaş gruplarında negatiftir. 2007-2008 döneminde net göç hızı pozitif olan 55-59 üzerindeki yaş grupları bu dönemde negatif değerlere düşmüştür. Yaş grupları içinde negatif anlamda en yüksek net göç hızı ‰ 29,2 ile 5-9 yaş arasında görülmektedir. Bu dönemde ilin ortalama net göç hızı ise bir önceki döneme göre azalarak ‰ -17,5'e düşmüştür (Tablo 5).

3.5. 2009-2010 Dönemi

Bayburt İl nüfusu 2010 yılında önceki yıla göre 298 kişi azalarak 74412'ye düşmesine rağmen, hem alınan hem de verilen göç miktarı önceki döneme göre artmıştır. 2009-2010 döneminde Bayburt ili 3984 göç almış, buna karşılık 4780 göç vermiştir. Net göç miktarı ise önceki döneme göre azalarak -796'ya gerilemiştir (Tablo 6).

Yaş gruplarına göre alınan ve verilen göç miktarları incelendiğinde, alınan göçlerde 15-24 arası yaş gruplarının ön planda olduğu dikkat çeker. Bunun yanı sıra alınan göçlerde 30-34 (% 7,6) ile 65 yaş üzeri yaş gruplarının (% 8,8) önemli bir payı vardır. Buna karşılık verilen göçler 20-29 yaş arasında yoğunluk kazanmıştır. Bununla birlikte 35-39 yaş grubuna kadar olan diğer yaş gruplarının da verilen göç üzerinde oranı yüksektir.

Tablo 6. Bayburt İlinin Aldığı-Verdiği Göç Miktarı, Net Göç ve Net Göç Hızı (2009-2010)

Yaş Grubu	2010 Nüfusu	Aldığı Göç	%'si	Verdiği Göç	%'si	Net Göç	N.Göç Hızı ‰
0-4	6064	189	4,7	360	7,5	-171	-27,8
5-9	6021	178	4,5	361	7,6	-183	-29,9
10-14	7088	155	3,9	315	6,6	-160	-22,3
15-19	7769	715	17,9	455	9,5	260	34,0
20-24	7313	964	24,2	989	20,7	-25	-3,4
25-29	5863	528	13,3	728	15,2	-200	-33,5
30-34	5041	303	7,6	485	10,1	-182	-35,5
35-39	5091	148	3,7	318	6,7	-170	-32,8
40-44	3886	79	2,0	194	4,1	-115	-29,2
45-49	4194	77	1,9	131	2,7	-54	-12,8
50-54	3252	96	2,4	108	2,3	-12	-3,7
55-59	3126	96	2,4	88	1,8	8	2,6
60-64	2325	107	2,7	72	1,5	35	15,2
65+	7379	349	8,8	176	3,7	173	23,7
Toplam	**74412**	**3984**	**100,0**	**4780**	**100,0**	**-796**	**-10,6**

Kaynak: TÜİK İstatistiklerinden Hazırlanmıştır.

Bu dönem içerisinde net göç 15-19 yaş grubu ile 55-59 üzerindeki yaş gruplarında pozitiftir. 15-19 yaş grubundaki pozitif net göç miktarı önceki döneme göre 249 kişi artarak 260'a çıkmıştır. Ayrıca bir önceki dönemde net göçü negatif olan 55-59 yaş grubunda 8, 60-64 grubunda 35 ve 65+ yaş grubunda ise 173 pozitif net göç meydana gelmiştir. Özellikle önceki döneme göre 15-19 yaş grubunda pozitif net göçün artması ve 20-24 yaş

CamScanner ile tarandı

grubunda ise negatif göç miktarının azalması Bayburt Üniversitesi'nin öğrenci sayısının artmasından kaynaklanmaktadır. Bu dönem içerinse üniversitenin öğrenci sayısı 2009 yılına göre 1134 kişi artarak 3309 çıkması bu durumu doğrulamaktadır. Negatif net göç ise 0-14 yaş arası ile 25-49 yaş arasında yoğunluk kazanmıştır.

Net göç hızı negatif olmakla birlikte oldukça azalmış ve ‰ -10,6 seviyesine düşmüştür. Yaş grupları açısından önceki dönemlere göre en dikkat çekici fark 15-19 yaş grubu ile 60 ve üzeri yaş gruplarında yüksek pozitif net göç hızının görülmesidir. Bu kapsamda 15-19 yaş grubu (‰ 34) tüm dönemler içerisinde pozitif net göç hızının maksimum seviyeye çıktığı yaş grubu olma özelliği taşımaktadır (Tablo 6).

4. Sonuç

Bayburt ili ülkemizin en hızlı göç veren illerinin başında gelmektedir. 1990-2010 yılları arasında incelenen tüm dönemlerde net göç hızı negatif olmakla birlikte 1985-1990 döneminde ‰ -135,4 olan net göç hızı, hızla düşerek 2009-2010 döneminde ‰ -10,6'ya inmiştir. Nitekim Türkiye'de en hızlı göç veren iller incelendiğinde, 1990-2009 yılları arasında en hızlı göç veren 10 ilden biri olan Bayburt (1995-2000 döneminde 11. sırada), 2009-2010 döneminde 20. sıraya çıkmıştır.

Yaş gruplarına göre net göç miktarları incelendiğinde önceki dönemlerde tüm yaş gruplarında negatif olan net göçün 2007-2008 döneminden sonra değişmeye başladığı dikkat çeker. Bu dönemden itibaren özellikle 15-19 ile 20-24 yaş gruplarında negatif net göç miktarı azalmış, hatta 2008-2009 ve 2009-2010 döneminde 15-19 yaş grubunda pozitif net göçün görülmüştür. Göçe katılan nüfusun büyük bir bölümünü oluşturan genç yaş gruplarında negatif net göçün azalması, önceki yıllara göre Bayburt ilinin negatif net göç miktarının gerilemesine yol açmıştır. Bunun yanı sıra 60 ve üzeri yaş gruplarında negatif göçün azalması, hatta 2007-2008 ve 2009-2010 döneminde pozitif duruma geçmesi de ilin negatif göç miktarının düşmesine katkı sağlamıştır. Bununla birlikte ilin net göçü yine de negatif durumdadır. Bayburt Üniversitesi'nin açılması ile birlikte her geçen yıl öğrenci sayısının artması sonucu negatif net göç azalmasına karşın üniversite eğitimi için gelen öğrenci nüfusu öğrencilik hayatı bittiğinde memleketlerine dönmektedir. Bu nedenle üniversiteye gelen öğrencilere bağlı olarak net göçün azalması veya pozitif net göçün görülmesi Bayburt iline uzun vadede çok büyük bir değer katmaktan uzaktır. Bu durumu önlemek ve ilin göç sorununu çözmek için insanların uzun yıllar ilde yaşamasını sağlayacak, yöre insanının başka illere göçünü engelleyecek yatırımların yapılması gereklidir.

Ülkemizin en az nüfusa sahip ili olan Bayburt'ta negatif net göçü azaltmak veya net göçü pozitif duruma geçirmek için, özellikle genç yaş gruplarından başta eğitim olmak üzere çeşitli nedenlerle başka illere gidenlerin çalışma hayatları için Bayburt'u dönmelerini sağlayacak iş imkanları sağlanmalıdır. Bunun için ilde geniş alan kaplayan çayır ve meralar değerlendirilmedir. Bu kapsamda öncelikle yörede büyük hayvan çiftlikleri kurularak bunların yöre çiftçisi ile işbirliği sağlanmalıdır. Belli bir süre sonra bu çiftliklerde üretilecek hayvansal ürünleri işleyecek modern sanayi tesislerinin kurulması gerekmektedir. Böylelikle ilde birbirini tamamlayan tarım-hayvancılık ve sanayi sektörü ortaya çıkacaktır. Bu şekilde çeşitli nedenlerle başka illere göç edecek nüfusun göçü engelleneceği gibi başka illere giden genç nüfusun iş imkanlarının artması sonucu tekrar Bayburt'a dönmeleri sağlanmış olacaktır. Bunun sonucunda Bayburt 'un göç sorunu ortadan kalkacağı gibi göç veren ve nüfusu her geçen yıl azalan il olmaktan da kurtulacaktır.

CamScanner ile tarandı

Kaynaklar

Avcı, S. (1992), ''Bayburt İlinde Nüfusun Gelişimi ve Dağılışı'', Türk Coğrafya Dergisi, (27), 159-177.

Avcı, S. (1994), ''Bayburt ve Bayburt'a Bağlı Yerleşmelerin Nüfuslarının Cumhuriyet Dönemindeki Gelişimi ve Dağılışı'', Türk Tarihinde ve Kültüründe Bayburt Sempozyumu (23-25 Mayıs 1988), Bayburt'a Hizmet Vakfı Yayınları, Bilimsel Araştırmalar Dizisi Yayın No:2, 495-524, Ankara.

Çelik, F. (2002), ''İç Göçlerin Seçkinlik Yaklaşımı ile Analizi'', Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (13), 275-296.

DİE, (1997), 1990 Genel Nüfus Sayımı, Daimi İkametgâha Göre İç Göçün Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri, Ankara.

DİE, (2005), Genel Nüfus Sayımı 2000 Göç İstatistikleri, Ankara.

Kocaman, T. (2008), Türkiye'de İç Göçler ve Göç Edenlerin Nitelikleri (1965-2000), Ankara.

Özey, R. (1994), ''Bayburt ve Çevresinin Coğrafi Özelliklerine Genel Bir Bakış'', Türk Tarihinde ve Kültüründe Bayburt Sempozyumu (23-25 Mayıs 1988), Bayburt'a Hizmet Vakfı Yayınları, Bilimsel Araştırmalar Dizisi Yayın No:2, 437-494. Ankara.

Özger, Y. (2007), 19, Yüzyılda Bayburt. Basılmamış Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Tarkan, T. (1972). ''Bayburt'un Ekonomik Olanakları ile Bu Olanakların Kalkınma Alanındaki Önem Dereceleri''. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi, (5), 83-88.

Tümertekin, E. (1968), Türkiye'de İç Göçler, İ.Ü, Yay. No: 1371, İstanbul.

Tümertekin, E. (1977), "Türkiye'de İç Göçler Üzerine", İ.Ü. Coğrafya Enstitüsü Dergisi, (22), 29-42.

Yazıcı, H. (1995), ''Şehir Coğrafyası Açısından Bir İncelme: Bayburt'', Türk Coğrafya Dergisi, (30), 189-218.

CamScanner ile tarandı